

ΣΗΜΕΡΑ

ΓΙΑ 4 ΕΩΣ 12 ΜΗΝΕΣ

Ενα εκατομμύριο εργαζόμενοι μένουν απλήρωτοι

Οι απλήρωτοι εργαζόμενοι προσεγγίζουν το 1 εκατομμύριο και αποτελούν τη νέα μεγάλη κατηγορία μισθωτών που δεν λαμβάνουν μισθό, αλλά ούτε και επίδομα ανεργίας. Σύμφωνα με εμπειρικά στοιχεία, μόνο μία στις δύο επιχειρήσεις καταβάλλει τη μισθοδοσία, ενώ αυξάνονται δραματικά οι καθυστερήσεις από τέσσερις μήνες έως και ένα χρόνο. Νέο φαινόμενο αποτελεί η προσφορά εργασίας με μισθό σε είδος. **Σελ. 6**

Πάνω από ένα εκατομμύριο οι απλήρωτοι εργαζόμενοι

Μόνο μία στις δύο επιχειρήσεις καταβάλλει κανονικά, κάθε μήνα, τη μισθοδοσία

Της ΧΡΙΣΤΙΝΑΣ ΚΩΪΝΗ

«Μισθός σε είδος. Το είδος μπορεί να είναι η δωρεάν διαμονή σε ένα δωμάτιο ξενοδοχείου ή να αντιστοιχεί με την ημερήσια σίτιση που προσφέρει ο εργοδότης έναντι 8ωρης εξαρτημένης εργασίας». Η αγγελία δημοσιεύτηκε στα «Ζητείται εργαζόμενος» του ημερήσιου τύπου.

Καθυστερημένα δεδουλευμένα μισθών σε εκατοντάδες επιχειρήσεις. Ενώ προτείνεται από τον εργοδότη η ρευστοποίηση ενός κτιρίου, που, όπως θα αποδειχθεί στη συνέχεια, είναι υποθηκευμένο στις τράπεζες. Το γεγονός είναι πραγματικό και αφορά γνωστή επιχείρηση στον κλάδο του ιματισμού.

Το ΙΝΕ της ΓΣΕΕ υποστηρίζει ότι περισσότεροι από ένα εκατομμύριο εργαζόμενοι υπόκεινται σε πάνω από ένα μήνα καθυστέρηση για την καταβολή του μισθού τους, που αποτελεί για τη μεγάλη πλειονότητα το βασικό ίσως και το μοναδικό μέσο βιοπορισμού. Σύμφωνα με τις ίδιες εμπειρικές μελέτες και τις καταγγελίες που φτάνουν με τη μορφή ερωτημάτων στα κέντρα ενημέρωσης των εργατοϋπαλλήλικών κέντρων και ιδιαίτερα στη νομική υπηρεσία του ΕΚΑ, μόνο μία στις 2 επιχειρήσεις συνεχίζει να πληρώνει κανονικά κάθε μήνα τον μισθό στους μισθωτούς που παρέχουν εξαρτημένη εργασία.

Αλλά υπάρχουν κι άλλα νέα φαινόμενα. Όπως η περίπτωση της επιχειρησιακής σύμβασης με την οποία οι εργαζόμενοι συμφώνησαν να τους καταβάλλεται η αμοιβή ανά τρίμηνο κι όχι μηνιαία. Η σύμβαση κατατέθηκε πρόσφατα στην αρμόδια διεύθυνση του υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων κάνοντας χρήση των

νομικών Ασφαλίσεων κάνοντας χρήση των δυνατοτήτων που δίδει ο Αστικός Κώδικας να μην ορίζεται επακριβώς ο χρόνος καταβολής του μισθού.

Πίσω από αυτά τα ακραία και, φαινομενικά, μεμονωμένα περιστατικά αναδεικνύεται ο άλλος κόσμος της μισθωτής εργασίας. Μια νέα κατηγορία εργαζομένων: οι απλήρωτοι. Ουδείς γνωρίζει το πραγματικό μέγεθος γιατί δεν δηλώνονται. Συνήθως διατάζουν να προβούν σε επίσημη καταγγελία προς τις Επιθεωρήσεις, αλλά σε κάθε περίπτωση συναγωνίζονται αριθμητικά τους ψευδώς δηλωθέντες. Δηλαδή την άλλη, αναπτυσσόμενη, ομάδα μισθωτών που αμείβεται με ποσό διαφορετικό εκείνου που δηλώνεται στην εφορία και στο ασφαλιστικό Ταμείο. «Το φαι-

νόμιο των απλήρωτων εργαζομένων άρχισε να αναπτύσσεται με ταχείς ρυθμούς ιδιαίτερα από το φθινόπωρο του 2012. Στην αρχή ένας μήνας, μετά δύο, τρεις έως και ένα χρόνο», σημειώνει ο νομικός σύμβουλος του ΕΚΑ κ. Γ. Μελισσάρης, παραπέμποντάς μας ενδεικτικά στα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι εργαζόμενοι συγκεκριμένων επιχειρήσεων.

Εγκλωβισμένοι

«Οι απλήρωτοι εργαζόμενοι είναι εγκλωβισμένοι αφού ούτε απολυμένοι είναι για να λάβουν επίδομα ανεργίας, ούτε πραγματικά μισθωτοί, διότι εργάζονται χωρίς αμοιβή κι όταν ξαναρχίζει η πληρωμή γίνεται με μικρά έναντι». Πώς ζουν; Συνήθως από τις συν-

τάξεις των γονέων. Κι όταν οι καθυστερήσεις ξεπερνούν το εξάμηνο επιλέγουν το μέσο της επίσκεψης. «Στην περίπτωση της, βρίσκουν αποκούμπι μόνο και μόνο για να λάβουν επίδομα από τον ΟΑΕΔ το οποίο, ωστόσο, δεν μπορεί να διαρκέσει πάνω από ένα χρόνο», αναφέρει ο κ. Μελισσάρης.

Ευρεία είναι και η έκταση των ψευδώς δηλωθέντων. Επιθεωρητές Εργασίας που γνωρίζουν αλλά «αφού όλα φαίνονται νομότυπα» δεν μπορούν να παρέμβουν, βλέπουν πίσω από τη μεγάλη αύξηση των μεγεθών της μερικής απασχόλησης τους τελευταίους μήνες μισθωτούς που εργάζονται για 8 ή και περισσότερες ώρες αλλά δηλώνονται για 4 ή 5 ώρες με 50% του μισθού.

Πώς προστατεύεται, όμως, ο μισθός του εργαζόμενου όταν δεν του καταβάλλεται εγκαίρως; Όλοι οι νομικοί θα συμφωνήσουν ότι εκτός από την προσφυγή στο ΣΕΠΕ και την επίσκεψη εργασίας, ο νόμος δίδει τη δυνατότητα άσκησης αγωγής για λήψη ασφαλιστικών μέτρων με αίτημα την κήρυξη πτώχευσης ή άλλες ποινικές κυρώσεις.

Το θέμα απασχόλησε έντονα το 13ο πανελλήνιο συνέδριο της Εταιρείας Δικαίου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης χωρίς να διαφανεί μια πεσιτικά εναλλακτική λύση. Αντιθέτως, αυτό που απεδείχθη και μέσα από τη μελέτη της νομικού κ. Ουρ. Ζερβομπεάκου είναι ότι πρόκειται για ποινικό αδίκημα, το οποίο επισύρει ακόμη και τη διαδικασία του αυτοφώρου από την επομένη της μέρας που θα κριθεί ληξιπρόθεσμη η οφειλή. Φυσικά δεν αντιμετωπίζεται ως τέτοιο. Το ΣΕΠΕ είναι ακυρωμένο και οι μισθωτοί είναι εγκλωβισμένοι αφού φοβούνται το χειρότερο, δηλαδή την ανεργία.

Σε οικονομική αδυναμία οι μισές επιχειρήσεις

«Δυστυχώς δεν βρισκόμαστε στην εποχή όπου οι εργοδότες έχουν κεφάλαια προς διάθεση αλλά δεν πληρώνουν μισθούς. Τουλάχιστον αυτό δεν ισχύει για το 50% των επιχειρήσεων που δεν πληρώνουν. Αυτό το 50% δεν καταβάλλει μισθούς λόγω πραγματικής οικονομικής αδυναμίας», συμπεραίνει ο εργατολόγος κ. Μ. Στεφανόπουλος, ο οποίος έχει χειριστεί μεγάλες υποθέσεις μη καταβολής δεδουλευμένων και αποζημιώσεων, με πιο γνωστή αυτή εκδοτικής εταιρείας, για την οποία το δικαστήριο δεν έκανε δεκτή την αίτηση πτώχευσης του ιδιοκτήτη της Κ. Σαραντοπούλου αναγνωρίζοντας ότι το σχετικό αίτημά του ήταν δόλιο και προσχηματικό για να μην καταβάλει δεδουλευμένα και αποζημιώσεις. Τι μπορεί να κάνει ο εργαζόμενος για να σταματήσει τη μεγάλη καθυστέρηση στην καταβολή των δεδουλευμένων; «Στη Γερμανία είναι ανήκουστο να μην καταβάλλεται ο μισθός ακόμη και για ένα μήνα. Δυστυχώς στην Ελλάδα δεν υπάρχει η κατάλληλη προστασία στους πρώτους 2-3 μήνες καθυστέρησης, έτσι ώστε να είναι αποτρεπτική η τακτική των καθυστερήσεων για τη συνέχιση της οφειλής. Αλλιώς όσο πιο μεγάλο είναι το εργατικό χρέος, όσο πιο πολλούς εργαζόμενους έχει αφήσει χωρίς πληρωμή, τόσο πιο ασφαλές είναι ο εργοδότης. Διότι ακόμη κι αν γίνει μήνυση από το ΣΕΠΕ και προσμετρηθούν όλες οι ποινές με το διοικητικό πρόστιμο, ποτέ δεν θα καλύψουν τη μεγάλη οφειλή των δεδουλευμένων. Εάν δε ο εργοδότης αποδείξει ότι δεν έχει περιουσία, τότε ισχύει το ουκ αν λάβοις παρά του μη έχοντος. Δυστυχώς αυτή είναι η πραγματικότητα», σημειώνει η κ. Στεφανόπουλος.

1 εκατ.

εργαζόμενοι παίρνουν με καθυστέρηση τα δεδουλευμένα

1 έως 12

μήνες η διάρκεια καθυστέρησης των πληρωμών

4 στους 10

εργαζόμενους λαμβάνουν τον μισθό τους χωρίς καθυστέρηση

1 στις 2

επιχειρήσεις δεν καταβάλλει κανονικά τους μισθούς στο προσωπικό

✓ Οι μεγαλύτερες καθυστερήσεις σημειώνονται στους τομείς φύλαξης, τουρισμού, κινηματογράφου, διαφήμισης, ιματισμού, οδικής βοήθειας

✓ Σε ακραίες περιπτώσεις, η πληρωμή γίνεται σε είδος (φαγητό, στέγαση)

✓ Σε άλλες είναι «εικονική»: κανονικό 8ωρο πληρώνεται ως μερική απασχόληση

✓ Επιχειρήσεις που διατηρούν απαράβατα την κανονικότητα στην καταβολή των μισθών είναι οι μεγάλες φαρμακευτικές και οι τράπεζες

